

GLOKOM HASTASININ MERAK ETTİKLERİ

Sayın hastamız, ileriki sayfalarında okuyacağınız gibi “glokom” kronik (müzmin) bir hastalıktır. Sizin ve doktorunuzun uzun yıllar birlikte, ortak bir düşmana karşı yapacağınız savaşı tanımak isteyeceğinizi umuyorum.

Mutlaka çevrenizden, diğer hastalardan, doktorlardan duyduklarınız veya gazeteden okuduğunuz bilgilere sahipsinizdir. Bunlar ne kadar doğrudur? Tanıdığınız bir glokom hastasının başına gelen olumlu veya olumsuz durumlar ile siz de karşılaşacak mısınız?

Hastalarım bana hep şu soruyu sormuştur; “Kör olacak mıyım?” . Bu soru karşısında ben hep bocalamışım. Çünkü hastamın benden önce glokomu başkalarından duyduğunu ve bu hastalıktan korktuğunu hissettim. İnanılan yanlış bir şeyi yıkmak ve doğrusunu anlatmak zordur.

Bilgi ve güven doktorlar kadar hatsalar için de gereklidir bu uzun savaşta. Hastalığınızı tanıyın, kurallara uymadığınızda başınıza neler gelebileceğini öğrenin ve korkun, ama doktorunuz ile bilgili bir birliktelik kurduğunuzda her şeyin ne kadar düzgün gidebileceğini görün ve korkmayın.

Hepinize yararlı bir kitap olması dileklerim ile.

Dr. Halil Ateş

Göz tansiyonu yüksekliği glokom demek midir?

Hayır. Göz tansiyonunun yükselmiş olması göz içinde üretilen göz sıvısının kan damarlarına geçmeyip gözün içinde birikmesi halidir. Glokom ise bir göz siniri hastalığıdır. Göz tansiyonunun yüksek olması glokom olma olasılığını yükseltir ama nedeni değildir. Yani her göz tansiyonu yüksekliğini tedavi etmemiz gerekmez, sadece glokomlu hastalar tedavi edilir.

Glokomda gözün neresi bozulur?

Glokomun bir göz siniri hastalığı olduğunu söylemiştik. Çevreden göze giren ışık, görme hücreleri tarafından algılanır. Bu hücrelere bağlı sinir uzantıları gözden çıkarken birbirleri ile birleşerek göz sinirini oluşturur ve ışık duyusunu beynimizin arka yüzünde bulunan görme merkezine iletir. Yani biz aslında beynimiz ile görür cisimlerin ne olduklarını algılarız, göz sadece beynimizin dışı açılan penceresidir. Glokomlu kişilerde hastalığın başlangıcından itibaren küçük sinir liflerinde hasar oluşur, tedavi yapılamazsa da önce küçük lifler ardından da tüm göz siniri ölür.

Göz siniri ve bunun liflerini elektrik kablosuna benzetebiliriz. Hepiniz bilirsiniz, elektrik kablosunu kesecek olursanız içinden birçok sayıda küçük ve ince teller çıkar, sinir lifleri bu tellere benzer.

Başlangıçta kenardaki sinir lifleri bozulacağı için önce görme alanı ve renk görmemizde bozukluklar meydana gelir, bu dönemde görmemizde ciddi bir kayıp olmaz ve dikkatli bakmazsak hiçbir sorun saptayamayabiliriz. Hastalığın ilerlemesi ile merkezdeki lifler de bozulur ve artık görmemizde de azalmalar meydana gelir.

Glokomda bozulan sinirimiz yeniden düzelir mi?

Hayır. Bu yüzden erken tanı konulması ve tedavisi zorunludur. Yapacağımız tüm tedaviler sizin o gününüzü tüm bir yaşam boyu sürdürmenize yöneliktir.

Glokom hangi yaş grubunda görülür?

Her yaş grubunda karşılaşılabılıriz. Yeni doğmuş bebekten ileri yaşlardaki kişilere kadar glokom olabilir. Ancak az önce belirttiğimiz gibi glokom tiplerinin görülme sıklıkları yaş ile ilgilidir. 40-89 yaş arasında %1.2, 40'lı yaşlarda %0.2, 80'li yaşlarda ise %4.3 oranında görülür. Dünyada 70 milyon glokomlu vardır, bunların sadece yarısı hasta olduklarını bilmektedirler.

Ailesinde glokom olan kişiler risk altında mıdır?

Evet. Glokom kalıtsal olabilir. Ailesinde glokom olanların belirli aralıklar ile muayene olmasını tavsiye ederim. Bunu ile birlikte ailede bilinen hiçbir yakınında glokom saptanmamış kişilerde de glokom gelişebileceğini unutmamız lazım.

Glokom olma olasılığı yüksek kişiler kimlerdir?

1. Göz basıncı yüksek kişiler
2. 45 yaşının üzerinde olanlar
3. Ailesinde glokomlu yakınları bulunanlar
4. Şeker hastaları
5. Yüksek numara gözlük takanlar (aşırı miyop ve hipermetroplar)
6. Gözüne darbe alanlar
7. Uzun süre kortizon kullananlar
8. Vücut tansiyonu yüksek olanlar
9. Vücut tansiyonu aşırı düşük olanlar,
10. Gece hipertansiyon ilacı kullananlar
11. Gözlerinde saydam kısımları (kornea) ince olanlar
12. Mesleklerinde üflemeçilik yapanlar (camcılar, baloncular, nefesli çalgı çalanlar)
13. Kravatını çok sıkı bağlayanlar

Glokomlu olup olmadığımı kendim anlayabilir miyim, bir şikayet olacak mı?

Hiçbir şikayetiniz olmayabilir. Ani kapalı açılı glokom gibi tiplerde şiddetli ağrı görülebilir ancak diğer tipler genellikle rastlantı sonucu bir göz doktoru tarafından saptanır.

Aralıklarla başım ağrıyor, glokom olabilir miyim?

Bu soruya kesin cevap vermek güç. Az önce söylediğim gibi glokom genelde şikayet yaratmaz. Baş ağrısı migren gibi hastalıklara bağlı olabilir. Ancak migren sanılıp tedavi gören ama aslında glokom olan veya migren ile birlikte glokom hastalığının da geliştiği hastaların olduğunu belirtmek isterim.

Vücut tansiyonu ile göz tansiyonu arası bir ilişki var mı?

Aslında iki hastalık birbirinden bağımsızdır. Yani vücut tansiyonu olan kişinin aynı zamanda glokomlu olması beklenmez. Ancak özellikle ileri yaşlarda görülen glokomlarda iki hastalığı birlikte görebiliyoruz. Bir glokom çeşidi olan "Normal Basıncılı Glokomda" vücut tansiyonu genelde normalden düşüktür, yani tansiyon düşüklüğü de değerlendirilmesi gereken bir durumdur.

Glokom tedavinizi belirlerken sizin vücut tansiyonu için kullandığınız ilaçları bilmemiz gerekir. Çünkü kullanılan bazı ilaçlar, vücut tansiyonu için alınan ilaçlar ile olumsuz etkileşebilmektedir veya glokom ilaçlarınız vücut tansiyonunuzu yükseltebilmektedir.

Glokom görmeyi bozar mı?

Son dönemlerine kadar bozamaz. Glokomun bir göz siniri hastalığı olduğunu söylemiştik. Bozulan sinir liflerine bağlı görme alanında kayıplar meydana gelir. Görme alanında kastım, bir yere bakarken onun etrafında görebildiğiniz alanı kastediyorum. Kenarlardan başlayarak merkeze doğru ilerleyen bir daralma oluşur. Bunu anahtar deliğinden kapının arkasına bakmaya benzetebiliriz. Önceleri anahtar deliğinin açıklığı oldukça geniştir ve tüm odayı görebilirsiniz, zamanla delik küçülür ve sadece deliğin karşısındaki cisimler görülür etrafı görülmez olur. Hastalığın başlangıç döneminde görme alanındaki bu daralmayı fark etmeniz oldukça zor olabilir.

Görme alanı daralması günlük hayatımızı etkiler mi?

Evet. Araba kullanırken, merdivenden inerken tehlikeli olabilir. Sokakta yürürken karşı kaldırımda size selam veren birini o yöne bakmıyorsanız göremeyebilirsiniz.

Yemekler, aşırı egzersiz ve sigara glokomu etkiler mi ?

Glokomun bazı tiplerinde etkili olabilir. Yemeklerden alınmasını kısıtlayacağımız bir çeşit yoktur. İstediklerinizi yiyebilirsiniz. Glokom için faydalı besinler vitamin ve mineralli yiyeceklerdir. E ve C vitaminli yiyecekler ile, Magnezyumlu (örneğin çukulata) gıdalar glokomun bazı tiplerinde yararlı olabilir.

Aşırı egzersiz "Pigmenter Glokom" gibi bazı glokom tiplerinde göz basıncını artırdığı için zararlı olabilir. Aşırı spor yapmayı düşünüyorsanız, doktorunuza hangi tip glokom olduğunuzu ve zararlı olup olmadığını sorunuz.

Sigara hem göz basıncını artırır, hem de göze gelen kan miktarını düşürerek göz sinirinin daha hızlı etkilenmesine neden olacağı için içilmemelidir.

Normal göz basıncı kaçtır?

Herkes için normal diyebileceğimiz bir sayı maalesef yoktur. Normal veya yüksek kavramları kişiye göre değişmektedir. Göz doktorunuz yapacağı muayene ile sizin normalinizin kaç olduğunu hesaplar ve eğer gerekiyorsa tedavisini buna göre belirler. Örneğin bazı hastalar için 16 mmHg basınç yüksek kabul edilip ameliyat kararı verilebilirken, yine bazı sağlıklı kişilerde 24 mmHg basınç normal kabul edilip ilaç başlanılmaz. Bu sayılar, sizin göz siniri, retina ve kan damarlarınızın durumu ve yaşınıza göre değerlendirilir.

Glokomlu olup olmadığını anlamak için göz basıncını ölçtürmem yeterli olur mu ?

Hayır. Önceki bölümlerde belirttiğim gibi göz basıncı yüksekliği glokomun nedeni değildir. Sadece bir risk faktörü ve etmenlerden birisidir. Göz doktorunuz glokom olup olmadığınızı anlamak için; göz

tansiyonunuzu ölçmeli, rutin göz muayeneniz yapmalı, kornea kalınlığınızı ölçmeli, görme alanı, göz siniri ve retina damarlarını incelemesini yapmalıdır. Bu muayenelerden sonra glokomunuzun tipini belirlemek için ilave muayene teknikleri de kullanılmalıdır.

Göz tansiyonu nasıl ölçülür?

Tonometri denen bir alet ile ölçülür. Göze değen ve değmeyen, farklı tipleri mevcuttur. Göze değerek ölçüm yapan modelleri daha hassastır. Kornea kalınlığı ile göz tansiyonu değerleri arasında bir ilişki vardır. İnce kornealar basıncın yalancı düşük ölçülmesine neden olur. Bu problemi ortadan kaldırmak için ya kornea kalınlığını ekarte eden tonometriler kullanılmalı veya kornea kalınlığı ölçülüp bulduğumuz basınç değeri bazı matematiksel formüller ile doğrulanmalıdır.

Göz tansiyonu ölçülmeden önce uyuşturucu bir damla göze damlatılır, ayrıca gerek görüldüğünde sarı bir boya ile gözünüz boyanır. Tansiyon ölçme işlemi ağrısız bir işlemdir, bundan korkmamalısınız. Gözünüzü sıkarsanız tansiyon yalancı yüksek çıkabilir.

Göz siniri muayenesi nasıl yapılır?

Göz siniri muayenesi, glokomun hem tanısında, hem de hastalığın ilerleyip ilerlemediğinin kontrolünde çok değerli bilgiler verir. Birçok yöntem vardır. Rutin göz muayenenizin yapıldığı biomikroskop adı verilen alet yardımı ile lup ile bakarak yapılabileceği gibi gelişmiş tomografi cihazları ile de yapılabilmektedir. Gelişmiş aletler ile yapılan muayenelerin avantajı, ardıl muayenelerde sonuçların birbirleri ile kıyaslanmasına olanak vermesidir. Tomografi aleti bu açıdan yararlıdır. Son iki muayene ve son muayene ile hastalığın tanısı konulduğu zaman arasındaki bütün gelişmeleri bildirebilir. Göz tansiyonu muayene sırasında normal değerlerinde çıkan hastaların glokomunda tomografik olarak bir kötüleşme saptanıyorsa, ya tedavinin yetersiz geldiğini, basıncın daha da düşürülmesi gerektiğini ortaya koyar, veya hastanın ilaçlarını düzenli kullanmadığını, çoğu günler yeterli sayıda ve zamanında ilaç alınmadığını gösterir.

Görme alanı muayenesi nasıl yapılır?

Görme alanı baktığınız yerin çevresinde görmeniz gereken alandır. Glokomda bu alanın daraldığını söylemiştik. Görme alanı sonucu hem glokomun tanısını koymamızda, hem de tedavinin yeterli olup olmadığını anlamamızda bize yardımcı olmaktadır. Çok yararlı bir alet olmasına karşın, bu muayene çeşidinde sizin ile iyi bir takım arkadaşı olmamız gerekmektedir. Çünkü test sırasında size devamlı bakmanız gereken bir nokta gösterilmekte, bu noktanın çevresinde yanan ışıkları görüp görmediğiniz sorulmaktadır. Gördüğünüzü ifade etmek için elinizdeki düğmeye basacaksınız. Düğmeye hatalı basarsanız veya gözünüzü sık sık oynatırsanız, testin sonucu hatalı çıkar. Testi hatalı yapıp yapmadığınızı alet bize basılı olarak verdiği dokümanda bildirmektedir. Hatalı testleri dikkate almamaktayız.

Glokom hastalığının tipleri var mı?

Evet. Her tipin de ayrı tedavisi vardır. Açık açılı, kapalı açılı, eksfoliatif, damar hastalıklarına bağlı gibi çok sayıda tipi vardır. Hangi tip glokom olduğunun bilinmesi glokomun tanısı kadar önemlidir. Bir tipte uygulanan tedavi diğer tipte zararlı bile olabilir.

Göz doktorum glokom tanım için “Primer Açık Açılı Glokom” dedi, bu ne demektir ve tedavisi nasıl olacak?

En sık karşılaştığımız tiptir. Sinsi ilerler ve hastalığın başlangıcında hiçbir şikayetiniz olmaz. Bu terim, göz içinden kan damarlarına sıvı atılımı için gerekli küçük kanalların tıkalı olduğu anlamında kullanılır. Tedavisinde ilaç, laser veya ameliyat uygulanabilir.

“Kapalı Açılı Glokom” ne demektir ve tedavisi nasıl olur?

Göz içinde gözün renkli kısmı (iris) ile gözün saydam kısmının (kornea) birbiri ile temas ettiğini, göz sıvısının gözü terk etmek için küçük göz kanallarına ulaşamadığını tanımlar. Bazen şiddetli bir başlangıç yapabilir ve aniden göz basıncı 40-50 mmHg gibi yüksek değerlere ulaşabilir. Bu sırada göz çevresinde ağrı vardır. Tedavisinde laser veya ameliyat seçenekleri daha ön plandadır ve erken yapılır.

Bu tip glokoma sahip olan hastalarımın vücut için kullanacakları ilaçlarda göz doktoruna danışmalarını öneririm. Çünkü bazı ilaçlar ani basınç artışlarına neden olabilir.

“Normal Basıncılı Glokom” ne demektir ve tedavisi nasıl yapılmaktadır?

Glokomlu hastalarda göz basıncı genellikle 20 mmHg ve üzerinde olmaktadır. Glokomun bu tipinde ise göz basıncı, kornea kalınlığı değişkenlikleri ekarte edildiği halde 20 mmHg'nın altındadır. Tedavisi en zor tiptir. Görme alanı bozukluğu diğer tiplerden farklı olarak merkezden başlar (değerlerinde kenarlardan başlayan görme alanı kaybı vardır).

Vücudun kan ve damar hastalıkları ile yakın ilişkilidir. Tedavide bu açıdan da destek olmak gerekir.

“Pigmenter Glokom” ne demektir ve tedavisi nasıl yapılmaktadır?

Gözün renkli kısmı, iris'in pigment parçacıklarının dökülerek, küçük göz kanallarını tıkaması ile oluşur. Diğer tiplere göre daha genç yaşta görülür. Bu tip glokomu olan hastalarımın aşırı egzersizden kaçınmasını salık veririm. Laser tedavide iyi bir seçenektir. Genellikle sorunsuz, tedaviye iyi cevap veren bir seyir izler.

“Neovasküler glokomda” neden öncelikle ameliyat yapılıyor?

Neovasküler glokom Retina damarlarının tıkanması veya şeker hastalığı gibi göz arkasında kanamaların görüldüğü hastalıklarda sonra gelişir. Bu hastaların öncelikle retinalarının laser ile tedavi edilmesi gereklidir, buna rağmen göz basıncı düşmüyorsa glokom ameliyatı önerilir. İlaç tedavilerinden yarar görülmez. Ameliyatında göz içi ile dışı arasında sıvı akışını sağlamak için göz içine bir tüp yerleştirilir. Ameliyatın başarısı daha sonra yapılacak retina laserinin başarılı olmasına bağlıdır.

Eksfoliatif glokomda neden daha erken laser ve ameliyat öneriliyor?

Eksfoliatif glokom, glokom tipleri içinde en hızlı ilerleyen glokom çeşididir. Bir gözdeki ilerleme diğer göze göre genellikle daha hızlı olur. İlaçlara iyi yanıt vermez ve erken laser veya ameliyat yapılması gerekir. Bu hastaların katarakt ameliyatları da zor olmaktadır. Bu yüzden lenslerinin çok sertleşmeden ameliyat edilmesi olası komplikasyonları azaltmak açısından tavsiye edilmektedir.

Konjenital glokom nedir ve çocuğumuzda glokom olup olmadığını nasıl anlarız?

Doğumdan itibaren gelişmiş glokomlara “Konjenital Glokom” diyoruz. Tek veya iki gözü birden tutabilir. Gözler genellikle büyüktür, kornea saydamlığını kaybetmiştir.

Gözünde sulanma, ışıktan rahatsız olan ve büyüklük fark edilen çocuklardan şüphelenilmelidir. Bu bebekler sıklıkla gözlerini ovuştururlar.

Hafif glokomlu bebeklerde ilaç tedavisi denenebilir fakat tedavi genellikle ameliyat gerektirir.

Oküler Hipertansiyon ne demektir?

Göz basıncı 22mmHg üzerinde olduğu halde glokom olmayanlara oküler hipertansif kişiler denir. Bu bir hastalık değildir. Ancak göz basıncı diğer insanlara göre yüksek olduğu için glokom olma riski fazladır. Yaşa, vücut hastalıklarına, göz damarları ve sinirinin durumuna veya ailede glokomlu kişinin olup olmamasına bağlı glokom olma riskini azaltmak için, bu kişilere bazen ilaç başlanabilir.

Glokomun tedavisi var mı ?

Tedaviden kastımız bir ilacın belirli bir süre kullanımı, laser tatbiki veya ameliyattan sonra hastalığın tamamen geçmesi ise maalesef glokomun tedavisi yoktur.

Peki bizim uyguladığımız tedaviler ne işe yaramaktadır? Hastalığınızı durdurmaya, daha fazla kötüleşme olmasını engellemeye yönelik bir tedavi uyguluyoruz. Gerçekten glokom iseniz hayat boyu takip ve tedavi gerekir.

Tedavi nasıl olacak?

Önce şunu söyleyelim herkes için geçerli bir tedavi modeli yoktur. Yani önce ilaç tedavisi, sonra laser tedavisi, bu da yetersiz kalırsa ameliyat gerekir diye belirli bir sıralama yapamıyoruz.

Glokomunuzun tipi, tansiyonunuzun yükseklik derecesi, göz siniri ve retinanızın durumu, yaşıınız, yaptığınız iş, diğer hastalıklarınızın olup olmadığı, evde yalnız yaşayıp yaşamadığınız gibi birçok değişken tedavi planını etkiler.

Başlangıç glokomu olan hafif hasarlı bir hastaya sadece bir ilaç başlanabileceği gibi ileri hasarlı gözlerde önce ameliyat da yapılabilmektedir.

Glokom tipleri de tedavinin belirlenmesinde çok etkilidir. Bazı tiplerinde laser ilk tedavi metoduken bazı tiplerde laser hiçbir işe yaramayabilir.

İlaç tedavisinde dikkat edilecek hususlar nelerdir ?

Burada genellikle göz damlalarını kullanmaktayız. Seçeceğimiz damla göz basıncınızı düşürücü etkisinin yüksek olduğuna inandığımız damladır. Genellikle bir damla çeşidi ile başlanır. İlacın etkili olup olmadığını anlamak için 2 veya 3 hafta sonra ilacı kullanarak geleceğiniz bir gün tespit edilir ve göz tansiyonunuz bu kontrolde tekrar ölçülür. Hedeflenen basınca ulaşıldıysa ilacınız devam eder, ulaşılmadıysa başka bir ilaç veya ikinci ilave ilaç başlanır.

İlaçların seçilmesinde önemli konulardan biri de sizin diğer hastalıklarınıza ve/veya kullandığınız diğer ilaçlar üzerine olumsuz bir etkilerinin olmamasına dikkat edilmesidir. Bu yüzden göz doktorunuza diğer hastalıklarınızı ve kullandığınız diğer ilaçları mutlaka söylemelisiniz.

Damlaları nasıl damlatalım?

Doktorunuzun söylediği saatte damlatmalısınız. Örneğin sabah damlatılması gereken bazı ilaçların akşam damlatıldıklarında etkinlikleri düşmektedir. Damlayı tatbik etmeden “damla damlatma kılavuzunuzu” okuyunuz.

Damlayı her seferinde kaç damla damlatalım?

Her tatbik zamanında bir damla damlatılmalıdır. Damlanın göze girdiği batma hissi ile anlaşılır. Emin değilseniz bir damla daha damlatabilirsiniz. Fazla damla damlatmanın sakıncası olabilir, sonuçta bu ilaçların göze ve vücuda zararlı etkileri de vardır. Fazla sayıda damlatmanız bu yan etkinin oluşma olasılığını artırır.

İki ilaç arasında ne kadar süre bekleyelim?

İki veya daha fazla ilaç kullanan hastalarımız iki damla arasında en az 5 dakika beklemelilerdir. Damlayı kullandıktan sonra gözlerin kapatılıp kapatılmaması önemli değildir.

Önce hangi damlayı damlatalım?

Aslında sıralamanın bir önemi yoktur, hangisi önce damlatılırsa damlatılsın fark etmez. Ancak ben hastalarımın bir karışıklığa yol açmaması için (çünkü birinci damlayı damlatıp 5 dakika bekledikten sonra bazen hangi damlanın damlatıldığı unutuluyor) ilaçların isimlerinin baş harf sırasına göre damlatılmasını öneriyorum. Yani A ile başlayan ilaç önce B ile başlayan ilaç sonra gibi.

Reçetelerde yazan ifadeleri nasıl anlayacağız?

Reçetelerde ilacın isminin altında kaç kez damlatılacağı ve zamanı yazar. Örneğin 2x1 ifadesi damlanın günde iki kez damlatılacağını ifade eder. Bunlardan biri sabah diğeri de akşam damlatılmalıdır. Her ilacın belirli bir etkinlik süresi vardır. Az önce verdiğimiz örnekteki ilaç 12 saat etki edebiliyor anlamındadır. Bu yüzden sabah ve akşam damlalarını eşit aralıklar ile kullanmak gerekir. Bazen 1x1 ifadesi ile karşılaşılır. Bunun yanında sabah veya akşam kelimesinin de olması gereklidir. "1x1 sabah" denilmişe günde bir kez ve sadece sabahları damlatılacak anlamı çıkar.

Hipotansif yağlar nasıl kullanılır ve yan etkileri var mı?

Bu grup ilaçlar, Glokomun ilaç tedavisinde ilk seçeneklerden biridir. Geceleri bir damla damlatılır. Lumigan, Travatan ve Xalatan bu tip ilaçlardandır. Vücut yan etkileri yok denebilir. Gözde her ilaçta olduğu gibi yanma, batma, sulanma ve kızarıklık yapabilir. Ayrıca iris de renk değişikliği, kirpiklerde kalınlaşma ve uzama, göz çevresinde deride koyulaşma olabilir. Özellikle katarakt ameliyatı geçirmiş hastalarda sarı nokta hastalığı gelişmesine neden olabilir. Uveit hastalarında kullanılmamalıdır.

Beta-blokerler nasıl kullanılır ve yan etkileri var mı?

Uzun zamandır glokomda birinci ilaç olarak kullanılmaktadırlar. Betoptic, Betoptic-S, Carteol LP, Nyolol, Timoptik, Timoptic XE, Timosol, Timabak, Timoftal bu gruptandır. Gözde her ilaçta olduğu gibi yanma, batma, sulanma ve kızarıklık yapabilir.

Astma gibi nefes darlığı hastalarında, kalp hastalarında, ağızdan beta bloker alanlarda kullanılmaması tavsiye edilir. Güçsüzlük, iştahsızlık, cinsel isteksizlik, kalp atımında düzensizlik, kan basıncında değişiklik gibi yan etkiler doğurabilir. Günde iki kez sabah akşam veya sadece sabahları kullanılan formları vardır.

Adrenerjik agonistler nasıl kullanılır ve yan etkileri var mı?

Alphagan, Alphagan P, İopidine bu gruptandır. Günde iki kez, sabah akşam kullanılır. Gözde her ilaçta olduğu gibi yanma, batma, sulanma ve kızarıklık yapabilir.

Ağız kuruluğu, kaşıntı ve vücut tansiyonunda düzensizlik yapabilir. Antidepresan ve MAO inhibitörü alanlarda kullanılmaması uygun olur.

Karbonik Anhidraz İnhibitörleri nasıl kullanılır ve yan etkileri var mı?

Azopt ve Trusopt bu gruptandır. Günde iki veya üç kez kullanılır. Gözde her ilaçta olduğu gibi yanma, batma, sulanma ve kızarıklık yapabilir. Ayrıca ağızda kötü bir tat bırakır. Bu ilacın ağızdan alınan tablet formu da vardır (Diazomid) potasyum kaybı, kan ve böbrek yetmezliği geliştirebilir.

Bir şişede iki ilaç formülünün bulunduğu solüsyonları kullanırken dikkat edilecek noktalar nelerdir?

Cosopt, Xalacom bu gruba örnektir. Bu ilaçlarda aslında iki farklı ilaç vardır birlikte damlatıldıkları için kullanım kolaylığı sağlar. Bu ilaçları içindeki her iki ilacın da etkili olduğu doktor tarafından ispatlandıktan sonra kullanmak gerekir. Çünkü ilk seçenek olarak verilirse size faydası olmayacak ilaç veya ilaçları da kullanmış olabilirsiniz.

İlaç tedavisini aksatmanız nelere yol açar?

Doktorunuz size ilacınızı reçete ettiğinde, evde tedavinin eksiksiz yapıldığını farzeder ve tedavinizi bu yönde ayarlar. Sadece muayene zamanları ilacını kullanıp diğer dönemlerde ilacının kullanımında tedbirsiz davranan bir grup hastamız maalesef var. Bu hastalarımızın muayene günü göz basınçları normal çıktığı halde glokomun ilerleyip ilerlemediğini anlamak için yapılan testler bozulur. Doktorunuz yanlış kararlar verebilir. Hiç gereği yokken ameliyat kararı alınabilir. Bu yüzden evde belirtilen saatte ve sayıda ilacı kullanmanız çok önemlidir.

Glokom tedavisinde laserin yeri nedir?

Laser tedavisinin birçok tipi vardır. Glokom haricinde başka göz hastalıklarında da kullanılır. Bir ameliyat değildir. Muayene olurken kullanılan alete benzer bir alet ile yapılır. Laser tedavisinden sonra evinize gidebilir ve günlük aktivitenizi sürdürebilirsiniz.

Tüm glokom tiplerinde etkili değildir. Bazı tiplerde tedavinin ilk seçeneği olurken, bazı tiplerde hiç kullanılmaz.

Glokom ameliyatı neden yapılır?

İlaçlar veya laser ile glokomunuz kontrol altına alınamamışsa veya glokomunuz ileri düzeydeyse veya bazı glokom tiplerinde ilk seçenek olarak glokom ameliyatı yapılır. Burada amaç göz basıncınızı düşürmektir.

Glokom ameliyatından sonra görmem artacak mı?

Hayır. Hatta genellikle ameliyattan sonra geçici bir süre kullanılan ilaçlara ve/veya ameliyatın özelliğinden dolayı görmeye azalma beklenmektedir. Birinci ayda ameliyat öncesi görme düzeyine erişirsiniz.

Görmem artmıyorsa bu ameliyatı neden olayım diye düşünmüş olabilirsiniz. Ameliyat glokomun yarattığı hasarı durdurmak için yapılır. Böylece gelecekteki kötüleşme önlenmiş olur.

Glokom ameliyatım ile gözümdeki hasarlanma düzelecek mi?

Hayır. Göz sinirinde daha önce meydana gelmiş hasarların hepsi kalıcıdır.

Glokom ameliyatından sonra artık ilaç kullanmayacak mıyım?

Ameliyattan sonra ilaç kullanmamanız hedeflenir. Ancak hastalığınızdaki ilerleme sonucunda ileride tekrar ilaç kullanabilir, belki yeniden ameliyat olabilirsiniz. Tüm bu tedavilerin ortak amacı yaşamınızın sonuna kadar sizin “görüyor” olmanızı sağlamaktır.

Glokom ameliyatının çeşitleri var mı?

Evet. Glokomun her tipine göre değişen teknikler var. Trabekülektomi, non-penetran glokom cerrahisi ve tüp yerleştirilen glokom ameliyatı en sık yapılan cerrahiler.

Trabekülektomi nasıl yapılıyor?

Çocuk değilseniz veya 15-20 dakika sakın yatabilecek biriyseniz ameliyatınız sadece gözün uyuşturulması ile sağlanan anestezi ile yapılacaktır. Aksi takdirde uyutularak da yapılabilir. Ameliyatta gözün beyaz kısmından girilerek tıkanan göz sıvısı kanallarınız açılır. Bu işlem bıçaklar ile yapılır, laser kullanılmaz. Ameliyatın sonunda kesilen yerler tekrar özel iplikler ile dikiilir. Ameliyattan belli bir süre sonra dıştan bakıldığında iz görülmez.

Non-penetran glokom ameliyatı nasıl yapılır?

Trabekülektomiye benzerdir ancak göz içine girilmeden yapılacağı için komplikasyon olasılığı çok daha düşüktür. Dezavantajı ise her glokom tipine yapılamaması ve maliyetinin fazla olmasıdır.

LASİK (gözlükten kurtulmak için miyop, hipermetrop ameliyatı) olacağım glokom üzerine bir zararı var mı?

LASİK sonucu glokom olursunuz denemez. Ancak dikkat edilmesi gereken bazı noktalar var. LASİK ile gözünüzün kornea (gözün önündeki saydam tabaka) tabakası inceltilmektedir ve kırıcılığı değiştirilmektedir. Klasik yöntemler ile göz basıncınız bu yöntemden sonra hatalı düşük çıkabilir, özel tansiyon ölçme aletleri kullanılmalıdır. Göz tomografiniz LASİK'den önce çekildi ise daha sonrakiler ile mukayese etme olanağı ortadan kalkar. LASİK 'den sonra bir süre kullanmanız gereken kortizonlu damlalar göz basıncınızı yükseltebilir.

Glokomlu hastanın katarakt ameliyatı farklı mı olur?

Hayır. Ancak daha zor olur. Katarakt ameliyatı komplikasyonsuz yapılırsa, glokom üzerine olumsuz bir yük getirmez. Diğer kataraktlı hastalara göre daha erken dönemde ameliyat yapılması, hem komplikasyonları azaltacağı, hem de glokom muayenesi sırasında yapılan, hastalığın ilerleyip ilerlemediğini gösterici testlerde, kataraktın yaptığı yalancı kötüleşmeleri bertaraf edeceği için önerilmektedir.

Katarakt ve glokom ameliyatı birlikte yapılabilir mi?

Özel bazı glokom tipleri ve ileri glokomlu hastalar hariç genellikle yapılabilir. Ancak katarakt ameliyatından sonra görülen erken dönemdeki görmedeki artış, birlikte ameliyatlarda daha geç kazanılabilmektedir. Bunun nedeni glokom ameliyatlarından sonra kullanılan bazı ilaçların görmeyi bozmasıdır.

Hamilelik ve emzirme sırasında glokom hastalığımda bir değişiklik olur mu, kullandığım ilaçlar çocuğa zararlı mı?

Hamilelik sırasında göz basıncı genellikle düşer. Glokomunuzda bir kötüleşme beklenmez. Kullanılan tüm ilaçların çocuk için zararlı olmadığı kanıtlanmamıştır. Bu yüzden dikkatli olunmalı, riskli bir durum yoksa özellikle hamileliğin ilk üç ayında ilaç kullanılmamalıdır. Emzirme döneminde de aynı dikkati göstermeliyiz. Bazı ilaçlar anne sütünden çocuğa geçebilmektedir ve yan etkiler doğurur.